

baba, oğul ve kutsal roman

Elifin Günlüğü

<http://elifingunlugu.net/blog/2012/06/09/baba-ogul-ve-kutsal-roman-murat-glsoy/>

Bu kitabın adı Koma da olabilirmiş, Schrödinger'in Kedisi de (Bu deneysel kurguya doğrudan göndermeler var zaten)... Bir, arada kalmışlık hali; gerçek-rüya-kurmaca düzlemlerinde, “yazarken yaşanan”, “yaşanırken yazılan”, rüya görürken gerçeğin karanlıkta kalmış köşeleri aydınlanan, hatta yaşamla ölüm arasında kalınan bir döngü var **Baba, Oğul ve Kutsal Roman**'da (Murat Gülsoy, Can Yayınları, 2012).

Çağrışımı ve göndermesi yoğun bir roman... “Baba, oğul ve kutsal ruh” a gönderme içinde “kutsal roman” ı yerine oturtmuşum ama “baba, oğul” kısmını satırlar arasında yakalamam için son sayfalara kadar gelmem gerekti. Hayır, kurgudaki sürprizle açıklamaktan, bir “babalar ve oğullar” meselesinde durmaktan daha fazlası var sonda. Mitolojiye ve oradan zamana bağlanan bir katman... Kronos'un adı verilmiş ama Kronos'un ta kendisi anlatılmış, babasının cinselliğini yok eden ve zamanı başlatan öyküsüne göndermeler içeren satırlarda...

“Oğul” un kendini, kendi “zaman” ını yaşaması, “baba” nın etki alanından çıkabilmesine; bu alandan çıktığında, yaşamının rengini kurabilmesi de ona kattığı “ruh” a bağlı. Aynı şekilde, o “ruh” un gerçeklik algısı herkeslerden farklıysa, yaşadıkları da farklı olacaktır. Böyle de bildik bir iletiye sahip bir roman ve doğrusu ben bu iletiyi son sayfalara kadar gerçek anlamda anlamadım. (Hele, okuyanların bileceği, Asena'yla perçinlenen bir durumun ya bir kurban bayramına yahut bir adağın kesilmesi sahnesine bağlandığında yahut sünnet ritüeliyle ilişkilendirilince anlam kazanması... Arada bir, karanlık, sıcak bir mağara vurgusuyla ana rahmine sığınma isteğini diri tutan Freudyen yaklaşımın romandaki ağırlığı da düşünülünce neden olmasın!)

Benim üst katmanda okuduğum, bir zamanlar sevdiği karşısında cinsel bir nesne olmaktan öte geçemeyen, şimdilerde orta yaşına gelmiş bir erkeğin, her sabah köpeği Kıtırmir'le birlikte Aşıyan kıyısındaki gezintileri sırasında, kendisi gibi orada yine köpeğiyle gezintiye çıkan lise yaşlarındaki genç bir kızla karşılaşılıyor olması ve bu karşılaşmaların kendisine yaşattıklarıdır. Roman kişisi, o karşılaşmalarla, bir zamanlar yaşadığı “gerçek” liği hatırlar, bir “rüya” lar aleminde gerçekliği yeniden anlamlandırır ve yazar olduğu için, bir kurmaca dünya içinde tüm bunları yeniden üretir.

Yazarın okuma evreni de ona kitaplar arası/ metinler arası zengin geçiş alanları sunar. Okurken işaretlediğim yazarlar ve metin göndermeleri:

Tanpınar'a gerçek bir saygı duruşu (“Zaman” la problemi olan bir romanın Tanpınar'ı pas geçmesi elbette düşünülemezdi. **Saatleri Ayarlama Enstitüsü, Yaz Yağmuru, Acıbadem'deki Köşk, Abdullah Efendi'nin Rüyaları, Huzur, “Ne İçindeyim Zamanın”** şiiri...)

Oğuz Atay (Tutunamayanlar'ın Olric'i, Gülsoy'un romanında, modern hayatın “tutanamayan” protagonist kişininin iç sesine eklenmiştir.)

John Ronald Reuel Tolkien (Yüzüklerin Efendisi'ndeki Gollum –*filmdeki biçimiyle aklımda*-Baba, Oğul ve Kutsal Roman'da cinselliğin, bedeninin ve dolayısıyla nefsin dile gelmiş halidir. “Efendimiss”...)

Borges (Rüyadan bahsedince Tanpınar'ın yanına eklenmeden olmazdı.)

Kafka (Eh bu romanda da “kafkaesk” bir atmosfer olmadığını kim söyleyebilir! Roman kişisi, **Dava**’nın Bay K.’sı misali bir sabah kendini iki adamın kollarında karakola götürülürken buluverir. **Dönüşüm**’ü de romanda Gregor Samsa’ya gönderme hatırlatır.)

Nabokov (Orta yaş erkeğine gençlik aşısı “lolita”!... Okuduğum ve izlediğim ünlü **Lolita**, orta yaşlı erkek-geç kız ikilisinin olduğu yerde mutlaka akla düşerdi. Roman kişisinin Nabokov’dan en sevdiği romansa **Karanlıkta Kahkaha!**)

Böyle yazarak tamamlarsam dergi yazısına dönecek. İsim sıralıyorum:

Edgar Allen Poe, Anabelle Lee; Orhan Pamuk, Yeni Hayat; Victor Hugo, Notre Dame de Paris; Yusuf Atılgan, Anayurt Otel; Erich Wolf Segal, Love Story; Attila İlhan şiirleri (özellikle “Üçüncü Şahsın Şiiri” ve “Elde Var Hüzün”); **Lewis Carroll, Alice Harikalar Diyarında; Karagöz-Hacivat; Herman Melville, Bartleby; Palahniuk, Dövüş Kulübü; Evliya Çelebi, Seyehatname, Tevfik Fikret, “La Dans Serpantin”...**

Can Yücel, Stephen King, Murakami, Albert Camus...

Çehov (Duvara asılı tüfeğin patlaması...)

George Orwell, Bin Dokuz Yüz Seksen Dört (Bu romanı da var eden temel yaklaşım: “”Mümkün olan bir gün gelir gerçek olur.”)

Adı geçmese de bahsi geçen “Karakolda Ayna Var” türküsüyle okurun aklına gelebilecek **Fosforlu Cevriye (Suat Derviş)...**

Ayrıca, roman; **Yedi Uyurlar**’ın Kıtırmir’iyle **Bozkurt** destanının Asena’sıyla, Antik mitolojinin Romus ve Romulus’uyla, hatta adı geçmese de Kronos’uyla *–ben mi atladım bu adı-* kurmaca dünyanın çocukluğuna kadar iner. İnsanlık kadar eski... Zaman kadar eski... Gerçekleri yaşama, gerçekliği kurgulama...

Artık, Kıtırmir’i, Asena’sı, Merve’si, Zuhal’i, Emir’i, rüyaların efendisi dedesi ve hatta Behzat Ç. misali komiseriyle kurulmuş dünyanın kendine özgü atmosferi de okuyacaklara...

Bir not daha düşesim var: Hakan Günday’ın Az’ında Oğuz Atay’ın mezarı, bu romanda da Tanpınar’ın mezarı önemli bir mekan ögesi...

Eğer, cinsellik vurgusu *–Kronos’u bilen herkes bu vurgunun kaçınılmazlığını, tüm göndermeleriyle birlikte bilecektir-* lisenin “ergen” çocuklarına ve sınıfa taşımak için bir parça riskli olmasaydı (cinsellik içerdiği için değil, ders kontrolü açısından:)), kesinlikle önümüzdeki yılın İDES’i için düşünürdüm. Sadece içinde geçen kitap adları üzerinden bile harika bir okuma atlası önerebilirdim çocuklarıma...

(Son okuduğum kitap “Bizim Büyük Çaresizliğimiz”miş. 31 Ocak tarihli blog notumda kalmış. Bu da benim “büyük çaresizliğim”di. Gülsoy’un kitabı ve tatille birlikte, bir tünelden çıktığımı düşünebilirim artık. Hatta belki blogum da son zamanların yakınan kişisinden kurtulup tekrar kitap bloguna dönebilir böylece...)